

A PSALTERIUMOK SZÖVEGFOGALMAI

Szerző: **SZATMÁRI Áron**, PhD, I. évfolyam (szaty12@gmail.com)

Témavezető: **Dr. PAP Balázs** egyetemi adjunktus

Intézmény: Pécsi Tudományegyetem, Bölcsészettudományi Kar, Klasszikus Irodalomtörténeti

és Összehasonlító Irodalomtudományi Tanszék, Pécs,

Kerényi Károly Szakkollégium

A dolgozat fő témája Bogáti Fazakas Miklós *Psalteriuma*, mely az első teljes, magyar nyelvű, verses zsoltárfordítás. Mivel ez a mű kéziratokban hagyományozódott ránk – anélkül, hogy mind a mai napig készült volna nyomtatott kiadása –, meglehetősen egyedi textológiai problémákat mutat fel. A középpontban egy esettanulmány áll: a *Psalterium* teljes szöveggyománját elemzi abból a szempontból, hogy milyen viszonyban állnak egymással az egyes források, miben tér el az egyes szövegek működése a különböző kéziratokban és nyomtatványokban, és mi okozza ezeket az eltéréseket.

A kutatás a mikrofilológia módszereit használja, és alapvetően azt elemzi, hogy az egyes költemények egyes forrásokban lévő szövegei milyen feltételek mellett jöttek létre. Arra az aktusra kíváncsi, amikor az adott másoló vagy nyomdász létrehozza szövegét. Itt nem elég a szövegek eltéréseit nézni, hiszen nem csak a szándékos és szándéktalan változtatás árulkodik arról, hogy az adott szöveg miért éppen úgy jött létre, ahogy, és nem máshogy: ugyanilyen fontos felismerni a szándékos és szándéktalan reprodukálás (tehát változatlanul lemásolás) eseteit is.

Az elemzés célja, hogy az adott korpuszra nézve releváns szövegfogalmakat mutasson be, tehát hogy megérthessük, az adott források változatait milyen különböző módokon olvashatták a korabeli befogadók, ezek a módok hogyan változtak időben, és milyen értelmezéseket hozhattak létre.

Kulcsszavak: **zsoltár, kézirat, textológia, szerző, szöveg, variáns**

THE TEXT CONCEPTS OF THE PSALTERIUMS

Author: **Áron SZATMÁRI**, first-year PhD student (szaty12@gmail.com)

Supervisor: **Balázs PAP PhD**, senior lecturer

Institution: University of Pécs, Faculty of Humanities, Department of Classical Literature and Comparative Literary Studies, Pécs

Kerényi Károly College for Advanced Studies

This paper is about the *Psalterium* by Miklós Bogáti Fazakas, which is the first complete Hungarian, rhymed translation of the *Book of Psalms*. Since this work is preserved only in manuscripts – without a printed edition – it presents quite unique

problems for textual criticism. A case study is on the centre; this paper analyses the whole text tradition of the *Psalterium* from some viewpoints, as in, the kind of relationship the single sources are with each other, the differences between the single texts in the different manuscripts, and the causes of these differences.

The research applies the methods of microphilology, and analyses how the texts of the psalms were created in the single sources. It is interested in the act when the given copier or publisher creates his own text. We should not only look at the differences in the texts, because the intentional and unintentional modifications on the texts do not show anything. It is important to recognize the intentional and unintentional reproductions as well.

The destination of the analysis is to present text concepts that are relevant to the single corpuses. Thus we may understand how the contemporary recipients read the variants of the given sources, how these methods changed historically, and what kind of interpretations were created by them.

Keywords: **psalm, manuscript, textual criticism, author, text, variant**